

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- ~~775992~~
Konu : Soru Önergesi

10.02.2021

Sayın Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

İlgi : 14.01.2021 tarihli ve 7/39560 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Soru önergelerinin cevaplandırılmasına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı (5 sayfa)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1 ve 2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığına sunulan yazılı soru önergeleri ile Meclis araştırması önergelerinin hepsi teker teker Anayasa ve İçtüzük hükümlerine uygunluk noktasında TBMM Başkanlığınca incelenmekte ve yapılan değerlendirme sonucunda işleme alınarak gelen kâğıtlar listesinde yayınlanmakta veya sahibine iade edilmektedir.

Anayasa'nın 138'inci maddesinin üçüncü fıkrasında "*Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.*" hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan TBMM İçtüzüğü'nün 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında "*Başkanlığa gelen yazı ve önergelerde kaba ve yaralayıcı sözler varsa, Başkan, gereken düzeltmelerin yapılması için, o yazı veya önergeyi sahibine geri verir.*" hükmüne; "Yazılı soru" başlığını taşıyan 96'ncı maddesinde "*Yazılı soru, kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile yazılı olarak cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir. Yazılı soru önergesi, sadece bir milletvekili tarafından imzalanır ve Başkanlığa verilir. Yazılı soru önergelerine belge eklenemez. Başkan, İçtüzük şartlarına uygun gördüğü önergeleri gelen kâğıtlar listesinde yayımlar ve ilgili Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanlara gönderir.*" kuralına; "Sorulamayacak konular" başlıklı 97'nci maddesinde ise "*Aşağıdaki sorular Başkanlıkça kabul edilmez: a) Başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular; b) Tek amacı istişare sağlamaktan ibaret konular*" düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen Anayasa ve İçtüzük hükümleri uyarınca;

1) Meclis araştırması önergeleri ile yazılı soru önergelerinin görülmekte olan bir dava hakkında yargı yetkisinin kullanılmasına müdahale anlamına gelebilecek ifadeler veya sorular içermemesi (Anayasa madde 138),

2) Meclis araştırması önergeleri ile yazılı soru önergelerinin kaba veya yaralayıcı ifadeler içermemesi (İçtüzük madde 67),

3) Yazılı soru önergelerinin kısa olması (İçtüzük madde 96),

4) Yazılı soru önergelerinin gerekçesiz olması (İçtüzük madde 96),

5) Yazılı soru önergelerinde kişisel görüş ileri sürülmemesi (İçtüzük madde 96),

6) Yazılı soru önergelerinin kişilik ve özel yaşama ilişkin konular hakkında olmaması (İçtüzük madde 96),

7) Yazılı soru önergelerine belge eklenmemesi (İçtüzük madde 96),

8) Başka kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular hakkında yazılı soru önergesi verilmemesi (İçtüzük madde 97), ve

9) Herhangi bir konuda istişare edilmesi amacıyla yazılı soru önergesi verilmemesi (İçtüzük madde 97)

gerekmektedir. TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru önergeleri ile Meclis araştırması önergelerinin söz konusu hususlara uygun olup olmadığının değerlendirilmesi ve uygun bulunmayanların işleme alınmaması (iade edilmesi) yetkisi ise yine TBMM İçtüzüğü hükümleri ile (madde 67 ve 96) TBMM Başkanı'na verilmiştir.

Bu çerçevede 27. Yasama Dönemi'nde, önerge tarihi itibarıyla TBMM Başkanlığınca 39.222 yazılı soru önergesi ve 3.652 Meclis araştırması önergesi işleme alınmış; 551 yazılı soru önergesi ve 110 Meclis araştırması önergesi ise Anayasa ve İçtüzük hükümlerine uygun olmadığı gerekçesiyle iade edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Cevap 3 ve 4.- 27. Yasama Döneminde önerge tarihi itibarıyla, TBMM Başkanlığınca işleme alınan yazılı soru önergelerinin muhataplarına ve önergelerin son durumuna göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Muhatap	Toplam	Geri Alınan	Süresi İçinde Cevaplanan	Süresi Geçtikten Sonra Cevaplanan	Cevaplanmayan	İşlemde Bulunan
Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)	6.940	2	1.510	3.770	1.618	40
Adalet Bakanlığı	4.736	0	107	1.195	3.251	183
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	2.910	0	34	1.182	1.577	117
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	2.309	1	131	1.452	633	92
Dışişleri Bakanlığı	1.167	0	44	789	30	304
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	1.101	1	176	784	80	60
Gençlik ve Spor Bakanlığı	917	0	121	679	83	34
Hazine ve Maliye Bakanlığı	1.563	0	226	1.149	134	54
İçişleri Bakanlığı	3.094	0	89	1.482	1.387	136
Kültür ve Turizm Bakanlığı	1.166	0	56	800	261	49
Millî Eğitim Bakanlığı	2.419	0	244	1.814	283	78
Millî Savunma Bakanlığı	622	0	17	508	79	18
Sağlık Bakanlığı	3.228	2	54	426	2.596	150
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	622	0	66	381	150	25
Tarım ve Orman Bakanlığı	3.349	0	586	2.370	240	153
Ticaret Bakanlığı	943	0	422	457	28	36
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	1.913	0	501	1.128	197	87

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Cevap 5.- 27. Yasama Döneminde önerge tarihi itibarıyla, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı ile bakanlıklara yöneltilen ve TBMM Başkanlığınca işleme alınan yazılı soru önergelerinin önerge sahibinin üyesi olduğu siyasi partilere göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	İşleme Alınan	Geri Alınan	Süresi İçinde Cevaplanan	Süresi Geçtikten Sonra Cevaplanan	Cevaplanmayan	İşlemde Bulunan
ADALET VE KALKINMA PARTİSİ	2	0	0	1	1	0
CUMHURİYET HALK PARTİSİ	26.074	3	3.175	15.313	6.500	1.083
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ	8.155	0	677	2.270	4.919	289
MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ	1.089	0	160	630	291	8
İYİ PARTİ	3.345	3	332	1.988	826	196
TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ	17	0	2	7	8	0
DEMOKRASİ VE ATILIM PARTİSİ	19	0	1	8	10	0
DEMOKRAT PARTİ	8	0	1	3	4	0
DEMOKRATİK BÖLGELER PARTİSİ	1	0	0	0	1	0
SAADET PARTİSİ	217	0	31	120	54	12
BAĞIMSIZ	72	0	5	26	13	28

Cevap 6, 7, 8 ve 9.- 27. Yasama Döneminde, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı ile bakanlıklara yöneltilen 12.627 yazılı soru önergesi cevaplandırılmamış olup bunların 10.916'sının cevaplanma sürelerinin tamamlanmasının üzerinden 2 ay süre geçmiştir.

27. Yasama Döneminde, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı ile bakanlıklara yöneltilen 6.070 yazılı soru önergesi, cevaplanma sürelerinin tamamlanmasının üzerinden 1 yıl süre geçmiş olmasına rağmen önerge tarihi itibarıyla cevaplandırılmamıştır. Söz konusu soru önergelerinin önerge sahibinin üyesi olduğu siyasi partilere ve muhataplarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

	CUMHURİYET HALK PARTİSİ	HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ	MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ	İYİ PARTİ	DEMOKRAT PARTİ	TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ	SAADET PARTİSİ	Bağımsız	Genel Toplam
Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)	1.168	278	1	35	1	1	3		1.487
Adalet Bakanlığı	530	619	6	32	1	1	4		1.193
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	375	169	25	88			7		664
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	363	49	20	72		1			505
Dışişleri Bakanlığı	6	2		5					13
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	3								3
Gençlik ve Spor Bakanlığı	2			1					3
Hazine ve Maliye Bakanlığı	1			2					3
İçişleri Bakanlığı	100	459	5	22			5		591
Kültür ve Turizm Bakanlığı	24			1					25
Milli Eğitim Bakanlığı	102	20	5	14				1	142
Milli Savunma Bakanlığı	13	1		5					19
Sağlık Bakanlığı	874	169	64	141				1	1.249
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	30			1					31
Tarım ve Orman Bakanlığı	90	16	16	16					138
Ticaret Bakanlığı									
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	4								4
Genel Toplam	3.685	1.782	142	435	2	3	19	2	6.070

Bilindiği üzere, 21.1.2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Anayasa'nın "Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları" başlıklı 98'inci maddesi değiştirilmiş ve yazılı soru önergelerinin cevaplandırılması için on beş günlük süre öngörülmüştür.

9.10.2018 tarihli ve 1200 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair Karar'ın 25'inci maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi ile de İçtüzük'ün 99'uncu maddesinin ikinci fıkrası yeniden düzenlenerek yazılı soruların, Cumhurbaşkanı yardımcıları veya bakan tarafından gönderildiği tarihten itibaren en geç on beş gün içinde cevaplandırılması hükme bağlanmıştır. 1200 sayılı Karar'ın 25'inci maddesinin birinci fıkrasının

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

(n) bendi ile İçtüzük'ün 99'uncu maddesinin üçüncü ve beşinci fıkralarının Anayasa'daki on beş günlük süreye uyum sağlanması amacıyla yürürlükten kaldırılmasıyla bakanlıklara on beş günlük süreye ek herhangi bir süre verilmemekte ve dikkat çekme işlemi gerçekleştirilmemektedir. Anayasa ve İçtüzük'teki söz konusu değişikliklerden önce, İçtüzük'ün 99'uncu maddesinin mülga üçüncü fıkrası uyarınca on beş günlük süre içinde cevaplandırılmayan sorular için önerge muhatabının bir yazı ile dikkati çekilmekte ve dikkat çekme yazısının gönderildiği tarihten itibaren cevaplandırılması için on günlük yeni bir süre verilmekte idi. Ayrıca yine aynı maddenin mülga beşinci fıkrası kapsamında önerge muhatafları, soru önergesinin cevabını, Başkanlığa bilgi vermek suretiyle, bir ayı geçmemek üzere geciktirebilmekte idi.

Bununla birlikte, İçtüzük'ün 99'uncu maddesinin son fıkrasında yapılan değişiklik gereğince yazılı sorular süresi içinde cevaplandırılmazsa, yazılı soru önergesinin süresi içinde cevaplandırılmadığı Gelen Kâğıtlar Listesi'nde ilan edilmekte ve bu durum Cumhurbaşkanlığı yardımcısına veya bakanlara gönderilmektedir. Bu kapsamda, önerge tarihi itibarıyla Cumhurbaşkanlığı yardımcısı ve bakanlara yöneltilmiş olan ve süresi içinde cevaplandırılmayan yazılı soru önergeleri, 139 ayrı gelen kâğıt listesinde ilan edilmiş ve bu durum Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı ve bakanlıklara gönderilen 250 ayrı yazı ile bildirilmiştir.

Ayrıca önceki yasama dönemlerinde olduğu gibi bu yasama döneminde de Başkanlığımızca 26.10.2018, 05.07.2019, 17.01.2020, 10.08.2020 ve 29.01.2021 tarihlerinde Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı ile bakanlıklara yazılı soru önergelerinin cevaplandırılma durumunu gösteren yazı yazılmış ve bu yazılarda yazılı soru önergelerine süresi içerisinde cevap verilmesi ve verilecek cevapların TBMM'nin saygınlığına uygun olacak şekilde soruları tam olarak karşılayan, yeterli ve tatminkâr nitelikte hazırlanması gerektiği iletilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında Başkanlığımızca yazılı soru önergeleri ve cevapları ile ilgili işlemler Anayasa ve İçtüzük hükümleri ile geçmiş uygulamalar doğrultusunda gerçekleştirilmekte olup milletvekillerinin denetim görev ve yetkilerini meri mevzuat çerçevesinde kullanmaları temin edilmektedir.

Cevap 10.- Soru önergesine konu yasama faaliyetlerini ihtiva eden bilgiler TBMM internet ve intranet sayfalarında yer almakta olup bu bilgilere ayrıca TBMM cep telefonu uygulamasından da ulaşılabilir.

Bunların yanında Sayın TBMM Başkanı'nca zaman zaman gerçekleştirilen basın toplantılarında da yasama faaliyetlerine ilişkin hususlarda kamuoyu bilgilendirilmektedir. Ayrıca yine milletvekillerinin yasama ve denetim faaliyetlerine ilişkin bilgi taleplerini içeren soru önergeleri Başkanlığımızca cevaplandırılmaktadır.